

Namasté náš milý spolužáku,

Pokud čteš tento text, pravděpodobně přemýšlíš o stáži v Nepálu. Na to ti můžeme říct jediný – sbal si kufr a leť!

Proč jsme letěly my? Ačkoliv jsme pracující studenti s plným úvazkem, vždy nás lákalo se podívat „někam ven“. Tohle pro nás od fakulty byla ideální příležitost. Z minulých ročníků jsme měly kamarády, kteří v Dhulikhelu byly a do dneška o tom vypráví. Chtěly jsme to tedy vidět na vlastní oči a zjistit, jak se pracuje jinde než v ČR a v úplně jiném systému péče. Rozhodnutí padlo první den, co jsme se potkaly (když víš, tak víš). Neměly jsme mnoho času, a tak jsme přes noční služby daly dohromady životopisy a podaly přihlášku. V tenhle moment jsme ještě netušily, že se přes pohovor a všechny náležitosti na stáž opravdu dostaneme. Sen se stával skutečností!

Naši zaměstnavatelé nás v tomto směru podpořili a my tak měly otevřenou cestu k našemu dobrodružství. Papírování bylo poměrně jednoduché. Řídily jsme se pokyny na webových stránkách školy a dle instrukcí Ing. Ředinové a vše bylo vyřízené během pár měsíců. Mezi tím jsme složily i všechny zkoušky za zimní semestr a rozeslaly emaily, že během letního semestru nebudeme na fakultě částečně přítomné. Komunikace s pedagogy byla téměř vždy pozitivní. I komunikace s Dhulikhel Hospital probíhala bez větších obtíží. Oddělení jsme si samy mohly vybrat a Sulekha s Roshani nám poté sestavily rozvrh, se kterým jsme se seznámily ještě před odletem. Naše koordinátorky nám byly k dispozici jak před příletem, tak i po celou dobu pobytu. Kdykoliv jsme si něco vymyslely nebo potřebovaly radu, byly ochotné s námi cokoliv vyřešit. Jejich pomoc a spolupráce nám pomohla ve spoustě věcech. Díky nim jsme se dostaly i do Outreach centra nebo zajistily návštěvu simulačního centra a fakulty.

V Nepálu jsme žily od února do dubna (11.2. – 22.4.). Za tu dobu se nám samozřejmě stalo spoustu různých eskapád, které končily úsměvně. Mimo jiné jsme tam také cítily jako ty největší celebrity. Nepálci totiž mnoho neznají bílou rasu, a tak mají pocit, že kohokoliv potkají, je automaticky nějak slavný. I přes vysvětlování, že jsme jen dvě obyčejné české holky, jsme obohatily mnoho rodinných fotoalb, TikToků a Instagramů. Lidé jsou zde velmi přátelští a ochotní. Pokud máš, ale v hlavě švýcarské hodinky a musíš být všude včas – zapomeň na to! Pro Nepálce čas nehraje absolutně roli a čekání je součástí každodenního bytí. Ale čeká se s úsměvem. Příhod s jazykovým nedorozuměním, slovanským a indickým akcentem je

také mnoho. Pro nás i pro ně je angličtina druhý jazyk a někdy to jinak než rukama a nohama prostě říct nejde. I tak jsme se vždy nějak domluvily a našly kamarády i v odlehlých částech Nepálu. Někdy by se tedy spíš hodily hodiny pantomimy než hodiny angličtiny.

Jedno z našich častých pokynů v restauraci bylo „no spicy“. Nikdy to nevyšlo. Za tu dobu si ale člověk zvykne. Nesměla chybět rýže nebo placky na všechny možné způsoby. Roti, naan, puri atd. Nepálské jídlo je plné sacharidů a smažených pochoutek. Zapomeň na nějakou dietu nebo hubnutí. Tady se jí s láskou a vřelostí. Dhal bat potkáš v každé domácnosti a na treku není nic lepšího pro energii. A naše oblíbené mo:mo knedlíčky plněné zeleninou, kuřecím nebo paneerem tisíckrát jinak – na páře (steam), khotney (na pánvi), smažené (fried), v polévce (Jhol) nebo obalené v chilli. Všechny jsou výborné, všechny jsme ochutnaly – několikrát. Na maso jsme si dávaly ale pozor. Až uvidíš, jak vypadá nepálské řeznictví, pochopíš. V Dhulikhelu jsme často obědvaly ve Sticks. Mají velký výběr a poměrně levný. Doporučujeme Paneer curry a česnekový nebo butter naan. Na Dhal Bat jsme chodily do Sherpa Hotel, který je ještě o něco levnější a hodně tam chodí místní zaměstnanci. Na snídani jsme chodily především do nemocniční kantýny. Hlavně na milk tea a kheer (každý čtvrtek). Na večere jsme chodily často do Vista hotel kousek od guest housu. Vařili především nepálskou kuchyň a byl to velmi podobný výběr jako ve Sticks (ale mají lepší mo:mo). Pokud jsme dostaly chuť na trochu Evropy, tak je v Dhulikhelu pizzerie Fire n Wood. Mají výbornou pizzu dělanou přímo v peci. Za deštivých dnů, kdy se nám nikomu nikam nechtělo se i velmi hodila dovážka až domů.

Naše nemocnice, ve které praxe probíhaly byla Dhulikhel Hospital. Komunitní nemocnice pod záštitou Kathmandu University. Univerzitní nemocnice je vybavená na nepálské poměry velice dobře a byla jsem velmi překvapená její organizací. Všichni zdravotníci (lékaři i sestry) studují v angličtině a nemocniční dokumentace je taktéž v angličtině, takže pro nás bylo jednodušší se v tom vyznat.

Dévanágrí (nepálské písmo) jsme se za tu dobu opravdu psát nenaučili. Je ovšem s výhodou znát pár základních frází v nepálštině. Místní tě pak lépe přijmou. Naše hlavní koordinátorky – Sulekha Shresta a Roshani Shresta – byly naše „mámy“ a „andělé strážní“. I ostatní v nemocnici byly velice milé a vstřícné. Hodně jsme se také skamarádily se studentkami bakalářského a magisterského oboru, které nám byly hodně nápomocné, když jsme se cítily ztracené.

Byly jsme rády, když nás pozvaly na společnou snídani nebo odpoledne u čaje. Angličtina všech byla na vysoké úrovni a my se nebály s nimi cokoli řešit nebo komunikovat. Hodně se zajímaly o naši práci v České republice a my tak mohly sdílet naše zkušenosti. Učily jsme se stejně my od nich jako oni od nás.

Účastnily jsme se také nepálské svatby. Pozvánku jsme dostaly úplnou náhodou od jednoho z našich amerických kolegů o polední pauze ve Sticks. S radostí jsme přijaly. Nejlepší věci se vždycky dějí náhodou! Ačkoliv jsme s sebou šaty měly, bylo to zbytečné. Chtěly jsme vyzkoušet jejich kulturu i tímto způsobem, a tak jsme si pořídily sárí. Svatba byla úžasná! Úplně jiná, než bývají ty naše a moc jsme si ji užily. Bylo nádherné vidět jinou kulturu i v těchto zvláštních a důležitých situacích. Tancovaly jsme, jedly a bylo nám moc dobře. Našemu kamarádovi Chadwickovi a jeho manželce Iluje přejeme mnoho štěstí v životě.

V Dhulikhelu jsme na doporučení předchozích studentů bydlely u Sharmilly v Sharmilla's paradise guesthouse.

Pokoje byly čisté a koupelna taky udržovaná. Sharmilla a její pomocná síla Sitha se o nás staraly dobře. Sitha moc dobře vařila. Jednou za čas jsme u ní večeřely. Bylo fajn se sejít s dalšími spolubydlícími a probrat dny v nemocnicích a sdílet své tipy na výlety. Nájemné za dvoulůžkový pokoj činilo 1150 NPR na noc + snídane a večeře, které se také platily. Sharmilla s námi ze začátku komunikovala velice intenzivně, ke konci však její iniciativa značně poklesla. Přičítáme to i tomu, že jsme přestaly chodit na snídane a radši si ji daly v nemocnici, kde nás stála 1/3 ceny. To samé restaurace ve městě na večeře. Nemůžeme tak zcela s jistotou říct, zda toto ubytování vřele doporučujeme. Nicméně si vážíme dochozí vzdálenosti do nemocnice a elektřiny, která byla k dispozici i když celé město zhaslo. Výpadky elektřiny zde byly na denním pořádku. Především v období bouřek a dešťů.

Snažily jsme se náš čas v Nepálu užít na plné pecky. Plánovaly jsme různé výlety a jezdily na víkendové trekky. Jeden z treků, co musíš jako obyvatel Dhulikhelu absolvovat je výlet do Namo Buddha, kde jsme přespaly v buddhistickém klášteře a účastnily se večere, snídaně i ranních modliteb s místními

mnichy. Pozorovaly jsme východ i západ slunce a byl to jeden ze opravdu silných zážitků. Cestou zpět doporučujeme navštívit Organic farm na oběd. Chodily jsme na vycházky do přírody. Někdy se spolubydlícíma, někdy samy pro vyčištění hlavy. Podívaly jsme se taky na slavná turistická místa v Kathmandu – Pashupatinath, Monkey Temple, Buddha Stupa. Městským autobusem jsme dojely do Bhaktapuru a viděly jeho slavnou architekturu a hrnčířské náměstí. Autobus je levnější, za to hodně kodrcavá varianta dopravy. Absolvovaly jsme s ním i cestu do Pokhary, kde jsme prožily svůj první Holi festival. Festival barev a radosti. Nejbarevnější den celého našeho života! V Pokhaře byly oslavy mnohem klidnější a příjemnější než v Kathmandu jakožto v hlavním městě. Tam to byla divočina. Byly jsme tedy rády, že si můžeme užít chvíle plné zpěvu a radosti. Tak, jak to má na festivalu být. Jeden z víkendů jsme také byly v oblasti Sailung a přespaly ve vesnici Kalinchowk, kde jsme si daly ranní výšlap ke chrámu. Další z výšlapů, které jsme absolvovaly byl k největší soše Shivy na světě (Kailashnath Mahadev Statue). Od Dhulikhelu to není daleko. K plánování výletů nám pomohly paradoxně hodně Mapy.cz. Několikrát jsme taky byly na výletě na doporučení místních kamarádů. Pro cestování mezi městy jsme často využívaly taky taxi s aplikací InDrive. Jednoduchá aplikace pro objednání taxíků. Cestovaly jsme buď samy nebo taky s partou mezinárodních studentů, se kterými jsme se předem domluvily. Vždycky to bylo fajn!

Po návratu jsme se v podstatě ihned vrátily do svého zaměstnání, ale už s úplně jiným mindsetem. Najednou si více vážíme všech obyčejných věcí, které pro nás bývaly jen rutinou. Nyní si vážíme všeho. Toho, kde žijeme, že můžeme pít vodu z kohoutku nebo že jsme vůbec mohly vycestovat. Tenhle zkušenost nám dala opravdu mnoho nejen do profesního života, ale především do toho osobního. Naučily jsme se brát věci s nepálskou rozvahou na evropském standardu a často nelpět na věcech, které bývají až fádni. Nyní už totiž víme, že se tady máme opravdu dobře. Takovou zkušenost doporučujeme každému! Tak už neváhej a zkus si ji taky. Zaručujeme ti, že nebudeš litovat.

Závěrem přikládáme osvědčenou hlášku, které jsme až do určitého okamžiku nevěřily:

„Vy nezměníte Nepál. Nepál změní vás.“

S pozdravem dvě holky, kterým Nepál změnil život

Lada a Valerie

PS: pro více informací a fotek nám dej follow:

@my_name_is_ladunka

@valerie.brabcova